

หลักสูตร
๒

ลูกเสือเล่านาและลุ่มทรเล่านา
๒

พ.ศ. ๒๔๗๙

DCID LIBRARY

0000032215

ค 369.43

ค 2264

ค. 1

กรมการกลางจัดการลูกเสือแห่งสยาม

กระทรวงธรรมการ

๗ 15442 - 15443

๗ 369.43

๗ 226 ๙

หลักสูตร

๗

ลูกเสือและดุ่มทรเสนา

พ.ศ. ๒๔๗๙

สภากรรวมการกลางจัดการลูกเสือแห่งสยาม
กระทรวงธรรมการ

วันที่

เลขทะเบียน ๗ 15442 จ.

เลขเรียกหนังสือ ๗ 369.43 ๗ 226 ๙

ประกาศสภากรรมการกลางจัดการลูกเสือแห่งประเทศไทย
ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานพระบรมราชานุมัติ
ให้ใช้หลักสูตรลูกเสือเสนาและสมุทรเสนา

เนื่องด้วย การลูกเสือเป็น เครื่องมือ สำคัญยิ่ง ส่วนหนึ่ง สำหรับการ
ก้าวหน้าแห่งการศึกษาของชาติ ส่วนหลักสูตรวิชาลูกเสือซึ่งได้ใช้ตั้งแต่
เริ่มแรกมาจนถึงคนก็จบประจักษ์ ๒๕ ปีบริบูรณ์แล้ว กับทั้งได้ทรงพระกรุณา
โปรดเกล้าฯ ให้ตั้งการลูกเสือสมุทรเสนาขึ้นอีกส่วนหนึ่งด้วยแล้ว เป็นการ
สมควรที่จะ ต้องปรับปรุง และจัดทำหลักสูตร เพื่อให้พอดีพอเหมาะแก่ความ
ต้องการของชาติ จึงได้นำความขึ้นกราบบังคมทูลสมเด็จพระองค์สยาม
สภากรรมการกลางจัดการลูกเสือแห่งประเทศไทย ทราบฝ่าละอองพระบาท

ในพระปรมาภิไธยสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว คณะผู้สำเร็จราชการแทน
พระองค์เห็นว่าหลักสูตรที่เสนอมานี้แล้ว พระราชทานพระบรมราชานุมัติ
ให้ใช้ได้ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป.

ประกาศมาฉะวันที่ ๑๘ มิถุนายน พุทธศักราช ๒๔๗๔

(ลงนาม) นายนาวาโท หลวงศุภชลาศัย

อุปนายก

หลักสูตรลูกเสือเล่านา และ สมุทรวเล่านา

ลูกเสือสำรอง

เล่านา

สมุทรวเล่านา

การล่อน

การล่อน

๑. การอบรณนีสลัษ
และวินัยลูกเสือ

๑. การอบรณนีสลัษ
และวินัยลูกเสือ

ก. ซาติ, ศาสนา, พระ
มหากษัตริย์ และรัฐ
ธรรมนุญ

ก. ซาติ, ศาสนา, พระ
มหากษัตริย์ และรัฐ
ธรรมนุญ

ข. กำเนคการลูกเสือ

ข. กำเนคการลูกเสือ

ค. ความภมึใจในการเป็น
ลูกเสือ

ค. ความภมึใจในการเป็น
ลูกเสือ

ง. ลักษณะลูกเสือ

ง. ลักษณะลูกเสือ

จ. ความมธยัสถ์

จ. ความมธยัสถ์

เสนา	สมุทรเสนา
๒. ชง ของประจำกองลูกเสือ	๒. ชง ของประจำกองลูกเสือ
๓. ทิศ ก. ทิศใหญ่ทั้ง ๔ ท้อง และจำทิศเหล่านั้นได้ ข. หาทิศโดยไม่ต้องใช้ เข็มทิศ	๓. ทิศ ก. ทิศใหญ่ทั้ง ๔ ท้อง และจำทิศเหล่านั้นอย่าง ชาวเรือได้ ข. หาทิศ โดย ไม่ต้อง ใช้ เข็มทิศ
๔. เวลา อ่านนาฬิกาได้	๔. การเรือ ตีระฆังบอกเวลาอย่างชาว เรือได้
การหัด ๑. หัดแถว หัดเป็นบุคคล ก. ทำอยู่กับทมิฬเปล่า ข. วิ่งหนีอยู่กับทมิฬ ค. การเคลื่อนที่	การหัด ๑. หัดแถว หัดเป็นบุคคล ก. ทำอยู่กับทมิฬเปล่า ข. วิ่งหนีอยู่กับทมิฬ ค. การเคลื่อนที่

เสนา	สมุทรเสนา
ง. ทำอยู่กัณฑ์พลอง จ. ทำหน้และการเคลื่อนที่ ในเวลาถือพลอง	ง. ทำอยู่กัณฑ์พลอง จ. ทำหน้และการเคลื่อนที่ ในเวลาถือพลอง
๒. ตัดตน ตามแบบตัดตนท่ามือเปล่า ของลูกเสือ ในข้อชี้แจงท่ากักตน ที่สำคัญ ตั้งแต่ท่า ๔ ถึงท่า ๒๓ ๓. ว่ายน้ำ เพียงรู้จักว่ายน้ำและค่าน้ำ ๔. การสังเกตและจำ สังเกตและจำสิ่งของ อย่าง ง่าย ๆ ได้ ๕. การผูกมัด ผูกเชือกเงื่อนต่าง ๆ ได้ (ตามสมัคคู่มือลูกเสือสมุทรเสนา)	๒. ตัดตน ตามแบบตัดตนท่ามือเปล่า ของลูกเสือ ในข้อชี้แจงท่ากักตนที่ สำคัญ ตั้งแต่ท่า ๔ ถึงท่า ๒๓ ๓. ว่ายน้ำ เพียงรู้จักว่ายน้ำและค่าน้ำ ๔. การสังเกตและจำ สังเกตและจำสิ่งของ อย่าง ง่าย ๆ ได้ ๕. การเรือทางใช้การ ผูกเชือกเงื่อนต่าง ๆ อย่าง ชาวเรือได้ (ตามสมัคคู่มือลูกเสือ สมุทรเสนา)

เสนา	สมุทรเสนา
๖. การสัญญาณ สัญญาณ นก หวึก และ สัญญาณมือ	๖. การสัญญาณ ก. ธง ๒ มือ ภาษาไทย เพียงจำได้เป็นตัว ๆ ข. สัญญาณนกหวึก

ลูกเสือตรี

เสนา

สมุทรเสนา

การสอน

การสอน

๑. การอบรมนิสัย
และวินัยลูกเสือ

๑. การอบรมนิสัย
และวินัยลูกเสือ

- ก. ลูกเสือกับผู้บังคับบัญชา
ข. เกียรติศักดิ์ของลูกเสือ
ค. ความสัตย์
ง. วินัยลูกเสือ
จ. การเคารพ

- ก. ลูกเสือกับผู้บังคับบัญชา
ข. เกียรติศักดิ์ของลูกเสือ
ค. ความสัตย์
ง. วินัยลูกเสือ
จ. การเคารพ

๒. เครื่องหมายยศเหล่าสังกัด
ลูกเสือและเจ้าหน้าที่ลูกเสือ

๒. เครื่องหมายยศเหล่า สังกัด
ลูกเสือและเจ้าหน้าที่ลูกเสือ

เครื่องหมายยศเหล่า สังกัด
ลูกเสือและเจ้าหน้าที่ลูกเสือณะเพาะ
เท่าที่ควรรู้

เครื่องหมายยศเหล่าสังกัด
ลูกเสือและเจ้าหน้าที่ลูกเสือณะเพาะ
เท่าที่ควรรู้

เสนา	สมุทรเสนา
๓. อวัยวะ ข้อ อวัยวะต่าง ๆ ที่สำคัญ ในร่างกายและหน้าที่ของอวัยวะนั้นๆ	๓. การเรือ ก. เรือเล็ก (๑) ส่วนต่างๆ ของเรือพาย, แกวที่ใช้อยู่ตามพื้นเมือง (๒) วิธียาเรือและอู่เรือ ข. เชือก (๑) ข้อและชนิดของเชือกที่ชาวเรือใช้ (๒) เชือกที่ใช้และประโยชน์ของเชือกนั้นๆ (๓) วิธียกขนาทของเชือก

เสนา	สมุทรเสนา
๔. ทิศ ท้องและจำทิศใหญ่ไต่แม่น ย่ำทั้ง ๘ ทิศ ๕. สอนซ้ำ ซ้ำที่ไต่เรียนมาแล้วตามหลัก สตรลกเลื้อยสำรวจ เพื่อให้มีความ จำอย่างช่น ๖. ความมัยยัสต์ ให้รู้จักหลักการมัยยัสต์ การหัด ๑. หัดแถว ก. ทบทวนการหัดที่แล้วมา	๔. เข้มทิศ ก. แบ่งทิศต่าง ๆ อย่าง ชาวเรือไต่ ข. ท้องและจำทิศใหญ่ไต่ แม่นย่ำทั้ง ๘ ทิศ ค. อ่านเข้มนทิศเกินเรือไต่ ๕. สอนซ้ำ ซ้ำที่ไต่เรียนมาแล้วตาม หลักสตรลกเลื้อยสำรวจ เพื่อให้มี ความจำอย่างช่น ๖. ความมัยยัสต์ ให้รู้จักหลักการมัยยัสต์ การหัด ๑. หัดแถว ก. ทบทวนการหัดที่แล้วมา

เสนา	สมุทรเสนา
ตาม หลัก สุต ร ลก เลือ สำรอง ข. หักเป็นหมู (๑) รูปของแถวซีก, วิธ^๕ิงแถว, การนับและการ จัดแถวให้เรียบร้อย (๒) การเคลื่อน^๕ที่, การเปลี่ยนรูปแถว และการ เปลี่ยนทิศหน้าแถว (๓) ระเบียบการขยาย แถว (๔) ความประสงค์ใน การหักใช้พลอง (๕) ว่าด้วยท่าทาง และท่าขัด	ตาม หลัก สุต ร ลก เลือ สำรอง ข. หักเป็นหมู (๑) รูปของแถวซีก, วิธ^๕ิงแถว การนับและการ จัดแถวให้เรียบร้อย (๒) การเคลื่อน^๕ที่, การเปลี่ยนรูปแถว และ การ เปลี่ยนทิศหน้าแถว (๓) ระเบียบการขยาย แถว (๔) ความประสงค์ใน การหักใช้พลอง (๕) ว่าด้วยท่าทาง และท่าขัด

เสนา	สมุทรเสนา
๒. คัดตน ก. ทำ^๕เกยว^๕กับ^๕กลำ^๕ม^๕เนอ^๕ คอ^๕และ^๕กระ^๕คก^๕ตัน^๕คอ^๕ ข. ทำ^๕เกยว^๕กับ^๕กลำ^๕ม^๕เนอ^๕ หน้า^๕อก^๕ ส่ว^๕น^๕บ^๕น^๕ และ^๕ หลัง^๕ ค. ทำ^๕เกยว^๕กับ^๕กลำ^๕ม^๕เนอ^๕ แข^๕น^๕และ^๕มอ^๕ ๓. ว้าย^๕น้ำ ก. ว้าย^๕น้ำ^๕ท่า^๕ต่าง^๕ๆ ข. วิธ^๕ช่วย^๕คน^๕ตก^๕น้ำ ๔. หัด^๕พิจารณา^๕สัง^๕เก^๕ต หัด^๕พิจารณา^๕สัง^๕เก^๕ต และ^๕จำ^๕ ตาม^๕แบบ^๕สัง^๕สอ^๕น^๕เสื่อ^๕บ^๕า^๕ และ^๕ลูก^๕เลื่อ^๕	๒. คัดตน ก. ทำ^๕เกยว^๕กับ^๕กลำ^๕ม^๕เนอ^๕คอ^๕ และ^๕กระ^๕คก^๕ตัน^๕คอ^๕ ข. ทำ^๕เกยว^๕กับ^๕กลำ^๕ม^๕เนอ^๕ หน้า^๕อก^๕ ส่ว^๕น^๕บ^๕น^๕ และ^๕ หลัง^๕ ค. ทำ^๕เกยว^๕กับ^๕กลำ^๕ม^๕เนอ^๕ แข^๕น^๕และ^๕มอ^๕ ๓. ว้าย^๕น้ำ ก. ว้าย^๕น้ำ^๕ท่า^๕ต่าง^๕ๆ ข. วิธ^๕ช่วย^๕คน^๕ตก^๕น้ำ ค. การ^๕ทำ^๕ซุ^๕ซ^๕พ^๕ย^๕จ^๕ย^๕น^๕ ๔. การ^๕เรือ^๕ทาง^๕ไ^๕ซ^๕การ ก. พาย^๕เรือ ข. ตัก^๕กระ^๕เซ^๕ย^๕ง^๕จำ^๕ลอง

เสนา	สมุทรเสนา
บทที่ ๗ และอาศัยการเล่นลูกเต๋า ซึ่งเกี่ยวกับการสังเกตและจำอย่าง ง่าย ๆ ๕. การปฐมพยาบาล ก. การห้ามเลือด ข. การพันแผล ค. การปฐมพยาบาลคนตก น้ำสลาย ๖. การสัญญาณ ก. ธงเขียวภาษาไทยจำได้ เป็นทิว ๆ ข. สัญญาณนกหวีด สัญ ญาณไฟ และสัญญาณ มือ	๕. การปฐมพยาบาล ก. การห้ามเลือด ข. การพันแผล ค. การปฐมพยาบาลคนตก น้ำสลาย ๖. การสัญญาณ ก. ธง ๒ มีภาษาไทยส่ง พออ่านได้ ข. โคมไฟภาษาไทยเพียง จำได้เป็นทิว ๆ

เสนา	สมุทรเสนา
๓. หัตถ์ ข้าที่ใดหักมาแล้วสำหรับ ลูกเสื่อสารอง เพื่อให้มีความ ข้านาญยังชน	๓. หัตถ์ ข้าที่ใดหักมาแล้วสำหรับ ลูกเสื่อสารอง เพื่อให้มีความ ข้านาญยังชน

ลูกเสือโต

เสนา	สมุทรเสนา
การสอน ๑. การอบรมนิสัย และวินัยลูกเสือ ก. หน้าที่ยามรักษาการณ ข. ความอดทน ค. ความกล้าหาญ ง. ความสามัคคี ๒. ภูมิประเทศ ก. รูปลักษณะภูมิประเทศ ที่กองลูกเสือเสนาตั้งอยู่ และภูมิ ประเทศที่ใกล้เคียงโดยสังเขป ข. พิจารณา ถึง คุณ และ โทษของภูมิประเทศ	การสอน ๑. การอบรมนิสัย และวินัยลูกเสือ ก. หน้าที่ยามรักษาการณ ข. ความอดทน ค. ความกล้าหาญ ง. ความสามัคคี ๒. ภูมิประเทศ ก. ภูมิประเทศ ที่ กอง ลูก เสือสมุทรเสนาตั้งอยู่ และ ภูมิประ เทศที่ใกล้เคียงโดยสังเขป ข. ภูมิประเทศ ชายทะเล ที่ กองลูกเสือสมุทรเสนาตั้งอยู่ และที่ ใกล้เคียง

เสนา	สมุทรเสนา
ค. การอ่านแผนที่และ เครื่องหมายแผนที่ ง. การทำแผนที่สังเขป ๓. ธง ธงมหาราช, ธงราชินี, ธง ชาติ, ธงเกียรติยศและธงตำแหน่ง ต่างๆ	๓. การเรือ ก. เรือใบ ชื่อส่วนสำคัญของเรือ ใบและประโยชน์ของส่วน นั้นๆ ข. รอก ๑. ชะนิก และ ประ โยชน์ ๒. วิธีวัดขนาดของ รอก ค. ลวก ๑. ชะนิก และ ประ โยชน์ของลวก ๒. วิธีวัดขนาดของลวก

เสนา	สมุทรเสนา
๔. การปัจจุบันพยาบาล ก. ถูกไฟลวก ข. ถูกน้ำร้อนลวก ค. ถูกสัตว์พิษกัดหรือต่อย ง. เป็นลม ๕. ทิศทั้ง ๑๖ ท่องและจำทิศเหล่านั้นได้	ง. <u>ไช้, สมอ</u> ๑. ชะนิศ ของ ไช้, สมอและประโยชน์ของสิ่งนั้นๆ ๒. ส่วนและ การวัด ขนาดของไช้ ๕. ธง ก. ธงชาติ, ธงเรือรบของ ประเทศสยาม ข. ธงมหาราช, ธงราชัน, ธงนายพลเรือ ธงผู้ ใหญ่, ธงนายเรือ, และ ธงประจำกองทหารเรือ ๕. การปัจจุบันพยาบาล ก. ถูกไฟลวก ข. ถูกน้ำร้อนลวก

เสนา	สมุทรเสนา
๖. สอนซ้ำ ซ้ำสิ่งที่ได้เรียนมาแล้วสำหรับลูกเสือสำรองและลูกเสือตรี เพื่อให้มีความชำนาญยิ่งขึ้น ๗. ความมรรยาธ ให้รู้จักหลักการมรรยาธ	ค. ลูกเสือฝึกหัดหรือต้อย ง. เป็นลม ๖. ทำเรือ ทำเรือสำคัญของประเทศสยาม ๗. สอนซ้ำ ซ้ำสิ่งที่ได้เรียนมาแล้วสำหรับลูกเสือสำรองและลูกเสือตรี เพื่อให้มีความชำนาญละเอียดยิ่งขึ้น
การหัด ๑. หัดแถว ก. ทบพวนการหัดที่แถวมาตามหลักสูตรลูกเสือ	การหัด ๑. หัดแถว ก. ทบพวนการหัดที่แถวมาตามหลักสูตรลูกเสือ

เสนา	สมุทรเสนา
ตำรวจและลูกเสือตรี ข. หักเป็นกอง ๑. การหัก เป็นกอง ลูกเสือ ๒. การหัก เป็นกอง ใหญ่ ๓. รูปแถว ชิด ของ กองใหญ่ ๔. การเปลี่ยนรูปแถว ๕. การหักใช้พลอง ต่อสู้กัน ๖. ระเบียบการหักใช้ พลอง ๒. ตัดตน ก. ทำเกี่ยวกับตอนกลาง หน้าอกและหลัง ตลอด	ตำรวจและลูกเสือตรี ข. หักเป็นกอง ๑. การหัก เป็นกอง ลูกเสือ ๒. การหัก เป็นกอง ใหญ่ ๓. รูปแถว ชิด ของ กองใหญ่ ๔. การเปลี่ยนรูปแถว ๕. การหักใช้พลอง ต่อสู้กัน ๖. ระเบียบการหักใช้ พลอง ๒ ตัดตน ก. ทำเกี่ยวกับ ตอนกลาง หน้าอกและหลังตลอด

เสนา	สมุทรเสนา
ทั้งกลามเนอลาคอและ ศนัยกลางหน้าอกท้วย ข. ทำเกยวกับกลามเนอ ท้อง	ทั้งกลามเนอลาคอและ ศนัยกลางหน้าอกท้วย ข. ทำเกยวกับกลามเนอ ท้อง
๓. ว้ายน้ำ ว้ายน้ำแข่งและว้ายน้ำทนพอ สัมควรแก่อายุและร่างกาย	๓. ว้ายน้ำ ว้ายน้ำแข่งและว้ายน้ำทน พอสมควรแก่อายุและร่างกาย
๔. มวยไทย การต่อสู้และปะทะกับแบบมวย ไทย	๔. มวยไทย การต่อสู้และปะทะกับแบบมวย ไทย
๕. การเดินทางและพักแรม การท่องเที่ยววันว่างเพื่อให้ รู้จักภูมิประเทศรอบตำบลที่ตั้งกอง ในระยะประมาณ ๒๕ ก.ม. ใน โอกาสนี้ให้หัดการหาตำบลในภูมิ	๕. การเรือทางใช้การ ก. ร้อยรอกชนิดต่างๆ ข. แกวเรือ, ศักกระเชียง

เสนา	สมุทรเสนา
ประเทศกัมพูชาและให้ทำค่ายพัก ในวันทองเที่ยวให้หัดเดินวันละ ๒ ก.ม. พร้อมด้วยบรรทกนาหนักตัว ๕ ถึง ๑๐ ก.ก.	
๖. ทำสะพานต่อหม้อ หัดทำสะพานต่อหม้อขุดและ ต่อหม้อสามขา	๖. การเดินทางและพักผ่อน เดินทางตามชายฝั่งทะเลใน วันว่างเพื่อให้ลูกเรือได้รู้เห็นเรือ ใบ, เรือค้าขาย, การเล่นใบ, การประมง ฯลฯ
๗. การกระยะทาง และคาดคะเน สำรวจเส้นทางหมู่บ้าน, ลำ น้ำ, ทำแผนที่สังเขปประกอบและ หัดเขียนภาพภูมิประเทศ กระยะ ทาง (ระยะไม่เกิน ๘๐๐ เมตร	๗. การสัญญาณ ก. ธง ๒ มือภาษาไทยรับ และส่งไต้หน้าทีละ ๕ คำ ข. โคมไฟภาษาไทยรับ และส่งไต้หน้าทีละ ๕ คำ

เสนา	สมุทรเสนา
คาดคะเน ความกว้าง, ยาว, สูง และน้ำหนัก) ๘. การสัญญาณ ก. จง เทยวภาษาไทยรับ และสั่งไ้ นาทิละคำ ข. สัญญาณไฟทง ๒ วิธิ ๙. ขนตันไม้ ๑๐. หัดชา ข้าทไ้ หัดมาแล้ว สำนัรบ ลกเลือสำรองและลกเลือทรว ใหม ความชำนาญ ยงขณ	สมุทรเสนา ๘. การ กระระยะทาง และ คาดคะเน ก. กระระยะทาง (ระยะไม เกิน ๘๐๐ เมตร) ข. คาดคะเน ความกว้าง, ยาว, สูง และน้ำหนัก ๙. ขนตันไม้ และไ้เตเสา ๑๐. หัดชา ข้าทไ้ หัดมาแล้ว สำนัรบ ลกเลือสำรองและลกเลือทรว ใหม ความชำนาญ ยงขณ

ลูกเสือเอก ภาค ๑

เสนา	สมุทรเสนา
การสอน ๑. การอบรมนิสัย ก. มิตรภาพ ข. หน้าที่ของพลเมือง ค. การฟังบังคับบัญชา ๒. ภูมิศึกษา ๑. ระบุลักษณะภูมิประเทศ ๒. พิจารณา ถึง คุณ และ โทษของภูมิประเทศ ๓. การ อ่าน แผนที่ และ เครื่องหมายแผนที่	การสอน ๑. การอบรมนิสัย ก. มิตรภาพ ข. หน้าที่ของพลเมือง ค. การฟังบังคับบัญชา ๒. การเรือ ก. เรือใบ ๑. เชือก, เสือ, เพลลา, ใบ ที่ใช้ ในเรือเล็ก ๒. การ เล่น ใบ ทาง ทฤษฎีโดยย่อ ๓. อันตราย ใน การ เล่นใบ

เสนา	สมุทรเสนา
	ข. <u>เรือใหญ่</u> ๑. ลักษณะของเรือ ค้าขายและคนโดยสารโดยย่อ ๒. ลักษณะของเรือ รบและเรือช่วยรบ สมัยปัจจุบันตลอด จนหน้าที่ของเรือ นั้นๆโดยย่อ ค. <u>การถ่ายภาพเรือ</u> อาการของหางเสือและ เครื่องถ่ายภาพโดยย่อ ง. <u>กำลังของเชือก, รอก และโซ่สมอ</u> คิด กำลังของ เชือก, รอก และโซ่สมอ

เสนา	สมุทรเสนา
๓. การพราง การทำพราง	จ. <u>อัตรابرบท</u> คึกอัตรابرบทของเรือ ใบต ฉ. <u>การเรือแยกเตล็ด</u> ๑. <u>นำหนักของเรือ</u> ๒. <u>เครื่องหมายแนว</u> <u>นำ และ เครื่อง</u> <u>หมายแนวนำอัตร</u> <u>บรรทก ของ เรือ</u> <u>ค้าขาย</u> ๓. <u>นอต (ความเร็ว</u> <u>ของเรือ)</u> ๔. <u>แรงม้าของเรือ</u> ๓. <u>ธง</u> ธงชาติ และ ธง เรือรบของ ชาติที่อยู่ใกล้เคียง และ ธงเรือที่ทำ การ ค้าขาย กับประเทศสยาม

เสนา	สมุทรเสนา
๔. หน้าที่รักษาการณ์ ก. กองรักษาการณ์ ข. ยามรักษาการณ์	๔. สอนข้า ข้าสังกัดใดเรียนมาแล้วสำหรับ ลูกเสือสำรอง, ลูกเสือตรี และ ลูก เสือโท เพื่อให้มีความชำนาญยิ่งขึ้น
๕. การท่องเที่ยว ก. การตระเตรียมการท่องเที่ยว ข. การปฏิบัติตนในการท่องเที่ยว	๕. ความมรรยาธ ให้รู้จักหลักความมรรยาธ
๖. ชิง ชิงชาติ และ ชิงเรือบของ ชาติที่อยู่ใกล้เคียง และชิงเรือ ที่ทำการค้าขายกับประเทศสยาม ๗. สอนข้า ข้าสังกัดใดเรียนมาแล้วสำหรับ ลูกเสือสำรอง ลูกเสือตรี	

เสนา	สมุทรเสนา
และลูกเสือโท เพื่อให้มีความ ชำนาญยิ่งขึ้น ๘. ความมัยยัสถ์ ให้รู้จักหลักความมัยยัสถ์ การหัด ๑. หัดแถว ก. ระเบียบการ ข. การตรวจพล ค. การสวนสนาม ง. วิธีดำเนินการ หัด ใช้ พลอง ๒. พลศึกษา ก. มวยไทย ข. ญูญิตส์ชั้นต้น ค. ทักษะท่าเกี่ยวกับสระเฮอร์	สมุทรเสนา การหัด ๑. หัดแถว ก. ระเบียบการ ข. การตรวจพล ค. การสวนสนาม ง. วิธีดำเนินการ หัด ใช้ พลอง ๒. พลศึกษา ก. มวยไทย ข. ญูญิตส์ชั้นต้น ค. ทักษะท่าเกี่ยวกับสระเฮอร์

เสนา	สมุทรเสนา
๓. แจวเรือ และ พายเรือ ก. แจวเรือและถือท้ายเป็น ข. พายเรือและถือท้ายเป็น	๓. การเรือทางใช้การ ก. <u>แล่นใบและถือท้ายเรือ</u> ๑. แล่นใบตาม ชาย ฝั่งทะเล หรือที่ ที่ สะทวักแก่ การ แล่นใบ ๒. ถือท้ายเรือพาย, แจว, กระเชียง และเรือใบ ข. <u>หยิงนา</u> ๑. หยิงนาควยตึงมือ นาตุน ๒. อ่านอัตราลิกของ นาจากเครื่อง หมายที่สายตึงไต้

เสนา	สมุทรเสนา
๔. การท่องเที่ยว และสนนนิษฐาน การท่องเที่ยวในวันว่างเช่น เที่ยวกับลูกเสือโท ในโอกาส ที่ชุมนุมช้อนตรวจค้นและหัดชนต้นไม้ กับการตั้งค่ายพักแรมต่าง ๆ ทำใน	๓. ทววจลักษณะของ พันทองทะเลด้วย กิ่งมอณาตนไท ค. <u>พายเรือ, แกวเรือ, ตี</u> <u>กระเชียง</u> พายเรือ, แกวเรือ, ตี กระเชียงสำหรับทางไกล ง. <u>ต่อสู้, ถัก, แหวงเชือก</u> ต่อสู้และถักแหวงเชือกที่ ใช้ในเรือ ๔. การสัญญาณ ก. รับและส่งสัญญาณของ ๒ มีอ ภาษาไทยได้ นาทีละ ๘ คำ ข. รับ และ ส่งสัญญาณ โคมไฟภาษาไทยได้

เสนา	สมุทรเสนา
เวลากลางคืนด้วย ในวันท่องเที่ยว ให้หักเกินวันละ ๑๐ ก.ม. ถึง ๑๕ ก.ม.	นาฬิกะ ๘ คำ ค. เพียงจำสัญญาณโคม ไฟภาษาอังกฤษได้เป็น ตัว ๆ
๕. การสัญญาณ ก. จงเคียวภาษาไทย รับ และส่งไ้หน้านาฬิกะ ๘ คำ ข. เพียงจำสัญญาณโคม ไฟภาษาอังกฤษได้เป็น ตัว ๆ	๕. หัดซ้ำ ซ้ำสิ่งที่ไ้เรียนมาแล้วลำ หรับลูกเสือสำรอง, ลูกเสือตรี และ ลูกเสือโท เพื่อให้มีความชำนาญ ยิ่งขึ้น
๖. หัดซ้ำ ซ้ำสิ่งที่ไ้เรียนมาแล้วลำ หรับลูกเสือสำรอง, ลูกเสือตรี และ ลูกเสือโท เพื่อให้มีความชำนาญ ยิ่งขึ้น	

ลูกเสือเอก ภาค ๒

เสนา	สมุทรเสนา
การสอน ๑. การอบรมนิสัย ก. ความเป็น อีสร์ภาพ ของชาติไทย ข. ความเจริญ และ ความ ดี เสื่อม ของชาติที่ เกยว แก่ทางบก ค. การยอมเสียสละ ง. คีล และ ธรรม ๒. การพราง การทำพราง	การสอน ๑. การอบรมนิสัย ก. ความเป็น อีสร์ภาพ ของชาติไทย ข. ความเจริญ และ ความ ดี เสื่อม ของชาติที่ เกยว แก่ทางเรือ ค. การยอมเสียสละ ง. คีล และ ธรรม ๒. การเรือ ก. <u>การเดินเรือในน้ำน่าน้ำ</u> <u>สยาม</u> พระราชบัญญัติเดินเรือ ในน้ำน่าน้ำสยาม เท่าที่ควร

เสนา

สมุทรเสนา

วิธะเพาะน่าน้ำของคน

๗. การ หลีก เวช และ

สัญญาณอัยน

๑. ไฟ และ เครื่อง

หมายที่บังคับให้

ใช้ในเรือเท่าที่

ควรรู้

๒. สัญญาณต่าง ๆ

ที่ต้องใช้เวลามี

หมอก

๓. บทบัญญัติการ

หลีกเรือ

๔. สัญญาณการ

หลีกเรือ

๕. สัญญาณการอัย

น

เสนา	สมุทรเสนา
๓. อาวุธศึกษา ก. หลักการยิง ข. การเล็งปืนและลั่นไก ค. การรักษาวุธ ๔. ภูมิศึกษา การอ่านแผนที่และภูมิประเทศ ตลอดจนการทำแผนที่โดยสังเขป	๓. แผนที่ทะเล เครื่องหมายและอักษรย่อที่ใช้ในแผนที่ทะเล ๔. อุตุนิยมวิทยา ก. ษะนิตและลักษณะของลมโดยย่อ ข. เมฆ ค. พายุหมุนโดยย่อ ง. ลมในอ่าวสยามหรือตามฝั่งตะวันตกของแหลมมะลายู (ฝั่งมณฑลภูเก็ต) คือแล้วแต่ท้องถิ่นของลูกเลือนั้นจะสัมพันธ์อยู่กับน้ำนำและทะเลทางใด

เสนา

สมุทรเสนา

๕. สอนข้า

ข้าที่ใดเรียนมาแล้วสำหรับ
ลูกเสือสำรอง, ลูกเสือตรี, ลูกเสือโท
และลูกเสือเอก ภาค ๑ เพื่อให้
ความชำนาญยิ่งขึ้น

๖. ความมรรยาต์

ให้รู้จักหลักความมรรยาต์

๕. ชิง

- จ. การประมาณกำลังของ
ลม
- ฉ. เหตุที่เกิดพายุไต้ฝุ่น
- ช. การพยากรณ์พายุ

กำลัง สัญญาณ ตากล และ
ความหมายของธงบางตัว

๖. สอนข้า

ข้าที่ใดเรียนมาแล้วสำหรับ
ลูกเสือสำรอง, ลูกเสือตรี, ลูกเสือโท
และลูกเสือเอก ภาค ๑ เพื่อให้
ความชำนาญยิ่งขึ้น

๗. ความมรรยาต์

ให้รู้จักหลักความมรรยาต์

เสนา	สมุทรเสนา
การหัต	การหัต
๑. หัตแถว ก. การตรวจพลสวนสนาม ข. การเชิญธง และ ทำ เชิญธง ค. ระเบียบ การ เพิ่ม เต็ม สำหรับ คณะ พระ พักตร์ พระ บาท สมเด็จ พระเจ้าอยู่หัว ง. การเชิญธงมาและเชิญ ธง กลับ กับ โอกาส ที่ จะ คลี่ธง จ. ทำเชิญ ฉ. หัต การ ใช้ พลของ ต่อสู้ กันและการขึงกันตัว	๑. หัตแถว ก. การตรวจพล สวนสนาม ข. การเชิญธง และ ทำ เชิญธง ค. ระเบียบ การ เพิ่ม เต็ม สำหรับคณะพระพักตร์ พระบาท สมเด็จพระเจ้า อยู่หัว ง. การเชิญธงมาและเชิญ ธง กลับ กับ โอกาส ที่ จะ คลี่ธง จ. ทำเชิญ ฉ. หัต การ ใช้พลของ ต่อสู้ กันและการขึงกันตัว

เสนา	สมุทรเสนา
๒. พลศึกษา ก. มวยไทย ข. มวยฝรั่ง ค. ญูญิตสู	๒. การเรือทางใช้การ ก. ท่งบนเงินและคนแบ็ค ข. เรือซัพ ค. เดินทางด้วยเรือใบหรือเรือกลตามชายฝั่งทะเลหรือตามลำน้ำในระยะพอสมควร ง. เรือโคนกัน
๓. การเดินทางและพักแรม การท่องเที่ยววันว่างและการเดินทางไกล มีการพักแรมและรักษาด่านไปด้วยในตัว ให้มีการเพิ่มน้ำหนักบรรทุกกับตัว ๑๐ ถึง ๑๕ ก.ก.	๓. การสัญญาณ ก. ชิง ๒ มีอ รับและส่งภาษาไทยได้ น่าเชื่อถือ ๑๐ คำ ข. โคมไฟรับและส่งภาษาไทยได้ น่าเชื่อถือ ๑๐ คำ ค. ส่งคอมไฟภาษาอังกฤษพออ่านได้

เสนา	สมุทรเสนา
๔. การสัญญาณ ก. รับเทียบภาษาไทย รับ และส่งไต่नातिले ๑๐ คำ ข. รับและส่งโคมไฟภาษา อังกฤษไต่नातिले ๕ คำ ๕. หัดชา ชาที่ใดเรียนมาแล้วสำหรับ ลูกเสือสำรอง, ลูกเสือตรี, ลูกเสือโท และลูกเสือเอก ภาค ๑ เพื่อให้มี ความชำนาญยิ่งขึ้น	๔. หัดชา ชาที่ใดเรียนมาแล้วสำหรับ ลูกเสือสำรอง, ลูกเสือตรี, ลูกเสือโท และลูกเสือเอก ภาค ๑ เพื่อให้มี ความชำนาญยิ่งขึ้น

พระวิสิษฐพจนการ ผู้พิมพ์โฆษณา
พิมพ์ที่โรงเรียนช่างพิมพ์ วัดสังเวช

๔ / ๔ / ๒๔